

**UCHWAŁA NR XXXVII/294/18
RADY GMINY GRÓDEK**

z dnia 31 stycznia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1873 i 2232, z 2018 r. poz. 130), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z 2017 r. poz. 2245 i 2439), art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458 i 2439) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gródek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik

do uchwały Nr XXXVII/294/18
Rady Gminy Gródek
z dnia 31 stycznia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2018**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, zwany dalej "Programem", jest elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gródek na lata 2016-2024, przyjętej uchwałą Nr XVII/137/16 Rady Gminy Gródek z dnia 31 marca 2016 r. Program uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 r., wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, która pomaga zidentyfikować negatywne, nieakceptowalne zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Opracowana przez Oficynę Profilaktyczną na zlecenie Gminy Gródek diagnoza miała na celu ukazanie skali problemów uzależnień społecznych na terenie Gminy. Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania problemów: alkoholowego, narkotykowego, nikotynowego oraz zjawiska przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej.

Badania zostały przeprowadzone w listopadzie i grudniu 2017 r. W badaniu - za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni zrealizowany przy użyciu papierowej ankiety) wzięło udział **100 mieszkańców** (49% stanowiły kobiety, a 51% - mężczyźni, ankietowani reprezentowali wszystkie grupy wiekowe od 18 do powyżej 60 lat, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 36-45 lat) i **42 pracowników instytucjonalnych** (ankietowani pracownicy byli przedstawicielami każdej grupy wiekowej, ale najliczniejszą stanowiły osoby wieku 26-35 lat) oraz - za pomocą ankiety internetowej (CAWI) **183 uczniów** (51% stanowiły dziewczynki, a 49% - chłopcy, najliczniejszą grupę stanowili uczniowie w wieku 11-13 lat (49%), 1/3 uczniowie w wieku 14-16 lat (30%), 20% uczniowie w wieku 8-10 lat, 1% w wieku 17-19 lat).

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy:

- przeważająca część badanych pije alkohol kilka razy w miesiącu (47%) lub kilka razy w tygodniu (17%);
- osoby pijące najchętniej sięgają po piwo (65%) oraz wino (32%), wódkę najczęściej wybiera 10% ankietowanych;
- spośród osób pijących jedynie 13 % wypija alkohol w ilości rekomendowanej i bezpiecznej;

- 65% badanych pije dla towarzystwa, 24% by lepiej się bawić, 4% by zapomnieć o problemach, a 1% by zmniejszyć objawy kaca;
- alkohol najczęściej spożywany jest u znajomych (68%) i w domu (58%), w lokalach pije zwykle 8% badanych, a pojedyncze osoby wskazały, że spożywają wysokoprocentowe trunki pod sklepem i na świeżym powietrzu;
- 82% badanych nigdy nie wykonywało obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu, 17% przyznało, że zdarzyło się to, ale rzadko;
- alarmujący jest fakt, że 11% badanych kierowało pojazdem pod wpływem alkoholu, nikt z ankietowanych nie został zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości;
- 37% badanych było świadkami sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, jednak sytuacje takie miały miejsce rzadko;
- 88% ma świadomość negatywnego wpływu picia alkoholu w ciąży, jednakże alarmujący jest fakt, że 4% uznało, że alkohol nie jest szkodliwy dla kobiet ciężarnych, a 8% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”, ponadto aż 11% badanych widziało osoby w ciąży spożywające alkohol. Sytuacja taka może być konsekwencją niskiej świadomości kobiet na temat skutków spożywania alkoholu w ciąży (zespół FAS);
- W opinii większości badanych (46%) spożycie na przestrzeni lat utrzymuje się na stałym poziomie.

Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy:

- do palenia papierosów przyznało się 26% badanych, z czego zdecydowana większość pali codziennie (20%);
- badani palą papierosy w różnych ilościach: 50% wypala poniżej 5 papierosów każdego dnia, 31% pali 6-15 papierosów, a 8% pali 16-25 papierosów każdego dnia;
- 19% nie próbowało rzucić palenia, 26% zamierza spróbować wyjść z nałogu, 33% raz próbowało, ale próba ta nie zakończyła się sukcesem, 22% wielokrotnie podejmowało bezskuteczne próby rzucenia papierosów;
- zdecydowana większość badanych (88%) uważa, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe dla zdrowia, natomiast 5% uznało, że palenie jest nieszkodliwe.

Problem zażywania środków psychoaktywnych z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy:

- spośród wszystkich ankietowanych 13% miało kiedykolwiek kontakt z narkotykami, 6% zażywało je jednokrotnie, 5% sięga po nie kilka razy w roku, a 2 % zażywa je kilka razy w miesiącu;
- spośród osób, które kiedykolwiek w życiu sięgały po substancje psychoaktywne, 12 osób zażywało Marihuanę, a 3 osoby Amfetaminę;
- odnośnie możliwości pozyskania narkotyków na terenie Gminy Gródek – 15% badanych uznało, że są całkowicie niedostępne, 11%, że trudno dostępne. 74% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”, co świadczy o niskim stopniu zainteresowania pozyskiwaniem takich substancji;
- podobnie wygląda sytuacja w przypadku dostępności dopalaczy – 17% uważa, że są całkowicie niedostępne, 8%, że trudno dostępne, nikt nie uznał, że środki te są łatwo dostępne;
- 93% badanych nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze, 6% uznało, że można je dostać w centrum miejscowości;
- 11% uznało, że Marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk;
- 10% uważa, że okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia.

Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy:

- 19% badanych zna w swoim otoczeniu kogoś, kto doświadcza przemocy domowej;
- zdaniem badanych problem przemocy domowej związany jest głównie z piciem alkoholu (76%), zażywaniem narkotyków (21%) i chorobami (31%);
- 9% przyznaje, że zdarzyło się im doświadczyć przemocy, największa część badanych doznała jej psychicznego wymiaru, ale niektórzy doświadczyli także przemocy fizycznej;
- spośród tych, którzy doświadczyli przemocy, ponad połowa zaznała jej ze strony partnera/partnerki, część – ze strony rodziców, a także rodzeństwa;
- 19% przyznało, że stosowało przemoc, dodatkowo 32%, że nie wiedzą czy stosowało przemoc, co świadczy o bardzo niskiej wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy;
- w razie problemu przemocy w rodzinie 45% ankietowanych zwróciłoby się o pomoc do Policji, natomiast 21% nie wie, gdzie szukać pomocy.

Profilaktyka z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy:

- największa część badanych (68%) wiedzę na temat nadużywania substancji psychoaktywnych czerpie z telewizji i Internetu;
- najbardziej dostrzegalną formą działań profilaktycznych są akcje ulotkowo-plakatowe (39%);
- działania profilaktyczne prowadzone na terenie Gminy nie są dostrzegalne przez dorosłych mieszkańców, konieczne jest zintensyfikowanie działań w tym zakresie;
- największa część badanych (54%) ocenia działania profilaktyczne władz lokalnych dostatecznie;
- w opinii badanych formą działań profilaktycznych przynoszącą najlepsze efekty byłyby wykłady i pogadanki oraz warsztaty profilaktyczne.

Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży:

- 32% respondentów uważa, że ich rówieśnicy sięgają po papierosy, 33% uważa, że ich rówieśnicy nie palą, a 36% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”;
- 91% badanych nigdy nie paliło papierosów, 7% przyznaje, że zdarzyło się 1-2 razy, pozostali, że zdarzało im się palić nieco częściej;
- Analiza problemu nikotynowego wśród dzieci i młodzieży w Polsce pokazuje, iż jest on coraz mniej powszechny wśród młodych. Z raportu CBOS wynika, że spada liczba uczniów palących papierosy. W porównaniu z wynikami ogólnopolskiego badania, uczniowie ze szkół w Gminie Gródek również rzadziej niż uczniowie w Polsce, palą papierosy (do kontaktu z papierosami przyznało się 9% ankietowanych uczniów).

Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży:

- 22% ankietowanych uznało, że osoby w ich wieku piją alkohol, 39%, że nie piją, a 39% „nie wie”;
- 21% uczniów próbowało pić alkohol, wiek inicjacji alkoholowej można ocenić na 11-13 lat (53% badanych miało swój pierwszy kontakt z alkoholem). W porównaniu do ogólnopolskich badań ESPAD, w Gminie Gródek można zauważyć niższy odsetek sięgania po alkohol;
- najczęściej wybieranym alkoholem jest piwo (29%) oraz wino (21%);
- z uzyskanych danych wynika, że skala spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież nie przybiera dużych rozmiarów, niewielka część uczniów miała styczność z alkoholem, dodatkowo jest on spożywany z małą częstotliwością;

- pomimo pozytywnych tendencji związanych z niskim spożyciem alkoholu, 8 % badanych miało już w swoim życiu kontakt z napojami wysokoprocentowymi, natomiast najchętniej spożywane jest piwo (najmniejsza część ankietowanych udzieliła odpowiedzi, że nigdy nie pije piwa);
- uczniowie, którzy spożywają alkohol robią to przede wszystkim w domu (10%), u koleżanki/kolegi (6%) lub w innym miejscu (10%). Niepokój budzi fakt, że uczniowie wskazali, iż spożywają alkohol, gdzie powinni być pod nadzorem opiekunów i nauczycieli – na terenie szkoły lub podczas wycieczek szkolnych;
- 93% badanych uczniów nigdy w życiu się nie upiło, 5% przyznało, że 1-2 razy zdarzyła się sytuacja, w której się upili. Mała część badanych upiła się więcej razy – 1% 3-5 razy i 1% 6-9 razy. W porównaniu do badań ESPAD, odsetek uczniów silnie upijających się alkoholem jest w Gminie Gródek znacząco niższy niż w Polsce;
- Największa część badanych (31%) po raz pierwszy spróbowała alkoholu w czasie uroczystości rodzinnej, 15% ze znajomymi w czasie imprezy towarzyskiej, 13% ze znajomymi na podwórku oraz 6% w czasie imprezy szkole;
- 34% uczniów uznało, że ich rodzice wiedzą o tym, że dzieci piją alkohol. W konsekwencji 15% ankietowanych przyznało, że rodzice przeprowadzili ze swoimi dziećmi rozmowę, 4% zdenerwowało się i wyznaczyło karę. 35% odpowiedziało, że rodzice nie zareagowali;
- źródeł wczesnej inicjacji alkoholowej można upatrywać we wzorcach rodzinnych – 10 % uczniów przyznało, że ktoś z rodziny nadużywa alkoholu i są to przede wszystkim osoby płci męskiej: ojcowie (30%) i dziadkowie (19%), ale niekiedy również i matki (15%);
- 20% badanych uczniów uważa, że zdobycie alkoholu na terenie miejscowości byłoby łatwe, 11%, że byłoby to trudne, zaś 69% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”, co może świadczyć o niskim stopniu zainteresowania takimi substancjami;
- uczniowie mają świadomość występowania negatywnych konsekwencji, jaki niesie za sobą nadmierne spożywanie alkoholu – 52% wskazało zaburzenia i choroby, 50% przemoc wobec bliskich, 45% problemy w kontaktach z ludźmi, 43% obecność alkoholu we krwi, a 42% problemy finansowe.

Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży:

- spośród środków odurzających najwięcej uczniów (72%) słyszało o lekach uspokajających lub nasennych, 69% - o kokainie, 66% - o amfetaminie oraz 66% - o marihuanie lub haszyszu;
- 9% ankietowanych przyznało, że chcieli spróbować narkotyku, jedynie 3% zadeklarowało, że zdarzyło im się zażywać marihuanę lub haszysz, 5% przyznało, że zdarzyło im się wachać substancje chemiczne w celu odurzenia się;
- 94% badanych uczniów nigdy nie próbowało narkotyków, jedynie pojedyncze jednostki wskazywały na poszczególne środki. Procent odpowiedzi mieści się jednak w granicach błędu statystycznego, dlatego należy uznać, że problem zażywania środków psychoaktywnych wśród uczniów w Gródku nie występuje. Porównując wyniki uczniów w Polsce oraz wyniki badań lokalnych można dostrzec, iż problem narkotykowy w Gminie Gródek jest niższy niż w Polsce, wręcz znikomy;
- respondenci mają świadomość negatywnego wpływu zażywania narkotyków oraz dopalaczy na zdrowie człowieka – 89% uznało narkotyki za szkodliwe (z czego 78% za zdecydowanie szkodliwe), 92% uznało dopalacze za szkodliwe (z czego 85% za zdecydowanie szkodliwe);
- osobami, które najczęściej rozmawiają z uczniami o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych są rodzice (45%) i nauczyciele (43%);
- w sytuacji kryzysowej uczniowie zwróciliby się o pomoc przede wszystkim do rodziców (45%) i nauczycieli (43%). Niepokojący jest fakt, że 25% uczniów nie wie, gdzie się zwrócić o pomoc.

Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży:

- uczniowie poprawnie klasyfikują sytuacje, które ich zdaniem są aktem przemocy. Najczęściej wskazywali zagrożenie i straszenie (77%) oraz bicie przedmiotami (66%);
- 23% uczniów doświadczyło w swoim życiu przemocy, zaś 77% deklaruje, że jej nie zaznało;
- Przemoc ta była doświadczana przede wszystkim ze strony kolegów ze szkoły (62%) oraz znajomych (22%). Mniejsza część badanych doznała przemocy ze strony rodzeństwa (6%) i rodziców (4%). Można więc sądzić, że przemoc rówieśnicza przyjmuje dość duże rozmiary. Tym bardziej, że 48% badanych uczniów wskazała, że w ich szkole występuje problem przemocy;
- 20% badanych przyznaje, że stosowało przemoc wobec innych osób: rówieśników (52%), rodzeństwa (17%) i rodziców (2%);
- 3% badanych uczniów przyznało, że w ich domach występuje przemoc. 6 uczniów wskazało, że przemoc stosują ojcowie, 4 uczniów – że matki, pozostali wskazali innych członków rodziny;
- W sytuacji doświadczania przemocy, największa część badanych zwróciłaby się o pomoc do rodziny (44%) i Policji (38%). 27% zwróciłoby się do pedagoga szkolnego, 22% do zaufanego nauczyciela, 18% do Telefonu Zaufania. Należy zwrócić uwagę, że 24% nie wie, gdzie zgłosić się o pomoc.

Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży:

- 63% badanych uczniów brało udział w zajęciach profilaktycznych;
- według badanych najciekawszymi i najbardziej efektywnymi formami zajęć profilaktycznych są pogadanki z wychowawcą (39%) oraz zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (23%);
- 67% uczniów wskazało, że zajęcia profilaktyczne prowadzone w szkole spełniają swoje zadanie. Uczniowie pozytywnie oceniają zajęcia dotyczące profilaktyki – 41% bardzo dobrze i 32% raczej dobrze.

Wyniki badań wśród pracowników instytucjonalnych:

- w zakresie postrzegania problemów społecznych za najistotniejsze ankietowani uznali: problem alkoholizmu (95%), picie alkoholu przez dzieci i młodzież (93%) oraz palenie papierosów przez dzieci i młodzież (93%);
- w opinii większości badanych (48%) spożycie alkoholu na terenie Gminy Gródek utrzymuje się raczej na stałym poziomie, warty uwagi jest fakt, że żaden z ankietowanych nie uznał, że spożycie alkoholu maleje;
- jedynie 21% badanych uznało, że młodzież szkolna nie sięga po napoje wysokoprocentowe;
- 81% uznało, że alkohol sprzedawany jest osobom małoletnim (bardzo często – 2%, często 14%, czasem – 26%, rzadko 38%), zaś 19% uważa, że alkohol nigdy nie jest sprzedawany osobom poniżej 18 roku życia;
- 86% uznało, że alkohol sprzedawany jest osobom nietrzeźwym (bardzo często – 24%, często - 26%, czasem – 36%), zaś 14% uważa, że sytuacje takie nigdy się nie zdarzają;
- w zakresie problemu narkotykowego jedynie niewielki odsetek badanych (7%) uznało, że młodzież szkolna zażywa narkotyki. W większości ankietowani przyznają, że nie mają wiedzy na temat pozyskiwania narkotyków na terenie gminy (81%) i dopalaczy (76%), chociaż uznają, że dopalacze są na terenie Gminy łatwiej dostępne niż narkotyki;
- w opinii ankietowanych problem palenia papierosów na terenie Gminy jest istotny, m.in. z faktu, że produkty te są sprzedawane dzieciom i młodzieży;

- zdaniem badanych najistotniejszy wpływ na zagrożenia związane z alkoholem, narkotykami oraz dopalaczami ma środowisko rówieśnicze (81%). Istotnym źródłem zagrożeń jest również Internet (48%), dom rodzinny (29%) oraz miejsca publiczne (26%);
- w zakresie problemu przemocy ankietowani, jako z czynniki warunkujące przemoc w rodzinie wskazali: alkoholizm (90%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (52%), trudne relacje w rodzinie (50%);
- najczęściej jako sprawców przemocy w rodzinie, ankietowani wskazywali mężczyzn (83%) oraz osoby uzależnione od środków psychoaktywnych (43%);
- według badanych ofiarami najczęściej są dzieci (86%) oraz kobiety (81%), ale również osoby starsze (43%) oraz osoby niepełnosprawne (21%);
- niepokojącym jest fakt, iż 29 % ankietowanych przyznało, że często spotyka się z problemem przemocy w rodzinie. Najczęściej stosowanym rodzajem przemocy jest fizyczna (90%) oraz psychiczna (83%);
- w opinii 64% badanych – w szkołach dochodzi do przemocy rówieśniczej. Problem ten jest związany, z zadaniem ankietowanych, z nadmiernym korzystaniem z komputera (74%). Problem przemocy rówieśniczej w szkołach przyjmuje przede wszystkim przemocy psychicznej (86% wskazało poniżanie i ośmieszanie na tle grupy);
- jako miejsce największego zagrożenia związane z przemocą, respondenci wskazali środowisko rówieśnicze (81%), dom rodzinny (48%), szkołę (43%). Miejsca publiczne jako przestrzeń, w której można doświadczyć przemocy wskazało 19% badanych.

Na podstawie powyższych danych badawczych zostały sformułowane wnioski i rekomendacje:

Dorośli mieszkańcy:

- 1) utrzymanie spożycia alkoholu na niskim poziomie poprzez realizację zadań z zakresu edukacji zdrowotnej;
- 2) wyjście z nałogu poprzez osoby nadużywające alkoholu poprzez zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- 3) ograniczenie spożycia alkoholu przez kobiety ciężarne poprzez upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, m.in. poprzez edukację społeczności w zakresie alkoholowego zespołu płodowego (FAS);
- 4) ograniczenie liczby nietrzeźwych kierowców poprzez prowadzenie kampanii społecznych oraz współpracę z Policją;
- 5) ograniczenie liczby osób uzależnionych od nikotyny poprzez realizację kampanii informacyjno-edukacyjnych w zakresie upowszechnienia informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych;
- 6) utrzymanie zażywania środków psychoaktywnych na niskim poziomie poprzez działania z zakresu edukacji zdrowotnej;
- 7) ograniczenie zjawiska przemocy domowej i pomoc terapeutyczna osobom doświadczającym i stosującym przemoc poprzez działania informacyjno-edukacyjne, a także poprzez zwiększenie dostępności i jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, oraz podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do sprawców przemocy;

Dzieci i młodzież:

- 1) ograniczenie spożycia alkoholu poprzez działania z zakresu edukacji zdrowotnej oraz profilaktyki uniwersalnej;
- 2) ograniczenie palenia wyrobów tytoniowych poprzez działania informacyjno-edukacyjne;
- 3) utrzymanie zażywania substancji psychoaktywnych na niskim poziomie poprzez działania z zakresu edukacji zdrowotnej oraz profilaktyki uniwersalnej;
- 4) ograniczenie występowania przemocy rówieśniczej poprzez działania integrujące młodych mieszkańców Gminy oraz realizację programów radzenia sobie z emocjami, asertywności, budowania relacji interpersonalnych i rozwiązywania konfliktów.

II. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU

Nadrzędnym celem Programu jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych, skierowanych do mieszkańców, a w szczególności do dzieci i młodzieży, w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych zostały wyznaczone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.), ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.) oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, określonym - na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916 z późn. zm.) – w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492).

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom w wieku do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja wyżej wyszczególnionych zadań będzie się odbywała, zgodnie z celami operacyjnymi dotyczącymi profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, poprzez działania wyznaczone dla następujących obszarów:

- Obszar I - Promocja zdrowia
- Obszar II - Profilaktyka
- Obszar III - Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa
- Obszar IV - Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii
- Obszar V - Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom w wieku do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- Obszar VI - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Działania przewidziane w Programie dotyczą profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na różnych poziomach, a mianowicie:

- 1) profilaktyki ukierunkowanej na całe populacje - profilaktyka uniwersalna, obejmująca działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych, np. dzieci i młodzieży, młodych i dorosłych, rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym. Celem działań jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji;
- 2) profilaktyki ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka - profilaktyka selektywna, obejmująca działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko występowania problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym;
- 3) profilaktyki ukierunkowanej na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych - profilaktyka wskazująca, obejmująca działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które przejawiają wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu.

OBSZAR I – Promocja zdrowia

Zadanie 1	Edukacja zdrowotna
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 2.1.1., nr 3.1.1. i nr 4.2.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym szkoleń, warsztatów, kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” (NSP), a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;
- 2) Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin przez bieżącą aktualizację bazy danych o placówkach leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych;
- 3) Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, m.in. kampanii edukacyjnych, promujących zdrowy styl życia oraz upowszechniających informacje dotyczące ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, w tym problemu przemocy w rodzinie;
- 4) Prowadzenie kampanii edukacyjnych związanych z zagrożeniem nietrzeźwości kierowców, m.in. poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, publikacje);
- 5) Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 6) Realizacja programów dla dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z emocjami, asertywności, budowania relacji interpersonalnych i rozwiązywania konfliktów;
- 7) Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży;
- 8) Prowadzenie edukacji osób związanych zawodowo z dystrybucją i handlem napojami alkoholowymi, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 9) Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizowanie lokalnych imprez promujących trzeźwość i zdrowy styl życia (festyny, pikniki rodzinne, imprezy okolicznościowe, np. Dzień Dziecka), w tym z uwzględnieniem aktywności sportowej dzieci i młodzieży oraz całych rodzin. Prowadzenie edukacji publicznej w mediach, Internecie oraz poprzez zakup materiałów edukacyjnych;
- 10) Realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych w zakresie upowszechnienia informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych.

Zadanie 2	Szkolenie kadr
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 2.2. i nr 3.1.2.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
- 3) Edukacja i warsztaty psychologiczne z zakresu funkcjonowania dziecka z alkoholowym zespołem płodowym (FAS);
- 4) Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej.

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze I:

- Liczba działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, szkoleń, warsztatów
- Liczba zakupionych materiałów profilaktycznych (m.in. ulotek, plakatów, publikacji)
- Liczba zrealizowanych programów z zakresu edukacji zdrowotnej
- Liczba uczestników programów (działań)
- Liczba szkoleń w zakresie podnoszenia kompetencji realizatorów Programu
- Liczba przeszkolonych realizatorów Programu

OBSZAR II - Profilaktyka

Zadanie 1	Profilaktyka uniwersalna
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 2.3.1. i nr 3.2.1.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Realizacja programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;

- 2) Wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;
- 3) Organizacja pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży oraz imprez towarzyszących (zajęcia sportowo-rekreacyjne, turnieje, zawody, konkursy), będących elementem programów profilaktyki uzależnień.

Zadanie 2	Profilaktyka selektywna
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 3.2.2.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Tworzenie warunków do powstawania i funkcjonowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (w tym: finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych, materiałów dydaktycznych, dożywiania uczestników) - w formie opiekuńczej, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań oraz – w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę prowadzącego działania animacyjne i socjoterapeutyczne;
- 2) Dofinansowanie obozów, kolonii i półkolonii z programem socjoterapeutycznym lub psychoedukacyjnym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy, będących elementem całorocznej pracy terapeutycznej.

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze II:

- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych
- Liczba uczestników programów profilaktycznych
- Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- Liczba uczestników w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży
- Liczba obozów, kolonii i półkolonii z programem socjoterapeutycznym lub psychoedukacyjnym
- Liczba uczestników obozów, kolonii i półkolonii z programem socjoterapeutycznym lub psychoedukacyjnym

OBSZAR III - Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadanie 1	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 3.3.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Dbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienia dla mieszkańców gminy poprzez współpracę z poradniami profilaktyki, leczenia i rehabilitacji uzależnienia;
- 2) Dofinansowanie programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu realizowanych w poradniach odwykowych - w postaci programu podstawowego w oddziałach całodobowych i dziennych, którego celem jest rozpoznanie uzależnienia, zbudowanie motywacji do leczenia i podjęcia nauki życia na trzeźwo oraz – w postaci programu ponadpodstawowego i pogłębionego, którego celem jest nauka zapobiegania nawrotom czynnego uzależnienia, nauka radzenia sobie bez alkoholu z emocjami, relacjami, zadaniami żywioowymi;
- 3) Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków i ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, realizującego w szczególności zadania w zakresie:
  - motywowania zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
  - motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
  - udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej),
  - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
  - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
  - posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny;
- 4) Finansowe i organizacyjne zabezpieczenie funkcjonowania punktu konsultacyjnego, w szczególności poprzez:
  - a) finansowanie dyżurów specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa, prawnika,
  - b) doposażenie punktu w literaturę fachową, broszury oraz inne publikacje związane z problemem uzależnień;
  - c) zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do prowadzenia konsultacji.

Zadanie 2	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 3.3.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Pomoc członkom rodzin z problemem alkoholowym poprzez podejmowanie przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, a mianowicie:
  - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”,
  - b) wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu.

O ile osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania:

  - skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego,
  - złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego;
- 2) Pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, poprzez współdziałanie Komisji z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie rozpoznania zaburzenia życia rodzinnego wywołanego nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy oraz planowania działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;

Zadanie 3	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 3.3.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Wspieranie funkcjonowania stowarzyszeń/grup abstynenckich, w szczególności poprzez udostępnianie, użyczanie pomieszczeń oraz pokrywanie kosztów związanych z wyposażeniem i utrzymaniem udostępnianych/użyczanych lokali.

Zadanie 4	Monitorowanie sytuacji w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych
<i>NPZ - Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Zadanie nr 2.5.</i>	

DZIAŁANIA

- 1) Realizacja badań ilościowych w populacji Gminy i wśród młodzieży szkolnej oraz porównanie z wynikami badań ogólnopolskich m.in. ESPAD, prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii.

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze III:

- Liczba osób, które otrzymały wsparcie
- Liczba wydanych opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia
- Liczba „Niebieskich Kart”, w tym z problemem alkoholowym

OBSZAR IV - Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii

DZIAŁANIA

- 1) Wspieranie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej, tj. współpracy służb, instytucji i osób na rzecz zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia i abstynencję oraz działań interwencyjnych;
- 2) Współpraca z placówkami oświatowymi oraz gminnymi instytucjami kultury w zakresie prowadzenia programów i zajęć profilaktycznych;
- 3) Współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami realizującymi Program.

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze IV:

- Liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu,
- Liczba przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy z placówkami oświatowymi oraz gminnymi instytucjami kultury o tematyce profilaktycznej;
- Liczba uczestników powyższych przedsięwzięć.

OBSZAR V – Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom w wieku do lat 18 oraz na kredyt lub pod zastaw, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W przypadku złamania zakazu sprzedaży osobom do lat 18 lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, Gmina może podejmować interwencje oraz występować przed Sądem jako oskarżyciel publiczny.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

- Przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie do zaopiniowania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, adekwatnie do przepisów Rozdziału 3. Przepisy karne;

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze V:

- Liczba zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zaopiniowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski Gminy w zakresie naruszenia art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych na miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

OBSZAR VI - Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

- 1) Współpraca z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku w celu tworzenia i wspierania systemu ekonomii społecznej na terenie gminy jako jednego z ważniejszych narzędzi przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- 2) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki oceny realizacji zadań w Obszarze VI:

- Liczba rodzin osób uzależnionych objętych pomocą społeczną
- Liczba osób uzależnionych objętych pomocą społeczną
- Wielkość środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną rodzinom z problemem alkoholowym osobom uzależnionym i ich rodzinom

III. REALIZACJA PROGRAMU

1. Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Gródek, a w szczególności do:
  - 1) dzieci i młodzieży szkolnej;
  - 2) rodziców, opiekunów i wychowawców;
  - 3) rodzin z problemem alkoholowym;
  - 4) osób i rodzin uwikłanych w problem przemocy w rodzinie;
  - 5) osób pijących nadmiernie, w tym uzależnionych od alkoholu;
  - 6) konsumentów i sprzedawców alkoholu;
  - 7) osób dorosłych, w tym kierowców.
2. Działania wynikające z Programu inicjuje i realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie Gminy, Policją oraz z innymi podmiotami, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy, pozyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z uchwałą Nr XXXVI/286/17 Rady Gminy Gródek z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gródek na 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz. 517) planowana kwota na realizację zadań określonych w Programie wynosi 116.000 zł, w tym na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania narkomanii – 18.000 zł.
4. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności należy:
  - 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;
  - 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Gródek w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Gródek;
  - 3) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem zgodności ich działalności z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;
  - 4) podejmowanie działań w zakresie ograniczania dostępu do alkoholu;
  - 5) bieżące monitorowanie realizacji Programu oraz przygotowywanie informacji w tym zakresie.

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Przewodniczącemu, wiceprzewodniczącemu, członkom Komisji, z wyłączeniem Sekretarza Komisji, przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości 100,00 zł brutto.
2. Sekretarzowi Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 300,00 zł brutto za miesiące, w których wykonywał czynności związane z prowadzeniem dokumentacji Komisji i realizacją zadań wynikających z bieżącej działalności Komisji. Wynagrodzenie obniża się o 100,00 zł brutto za każdą nieobecność na posiedzeniu Komisji.
3. Członkowi zespołu ds. prowadzenia działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w wysokości 200,00 zł brutto za miesiące, w których wykonywał czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu. Wynagrodzenie obniża się o 50,00 zł brutto za każdą nieobecność na posiedzeniu Zespołu.
4. Członkom zespołów problemowych, członkom wchodzącym w skład grup roboczych powoływanych w celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przysługuje wynagrodzenie za realizację czynności zgodnie ze stawkami wynagrodzenia określonymi w poniższej tabeli:

Lp.	Rodzaj czynności	Wskaźnik	Stawka
1.	Udział w pracach grup roboczych powołanych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Obecność na posiedzeniu	50,00 zł brutto
2.	Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Kontrola 1 punktu sprzedaży	50,00 zł brutto
3.	Przeprowadzenie wizji w terenie w ramach zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Wizja lokalna	30,00 zł brutto
4.	Przeprowadzenie wizytacji programów profilaktycznych u realizatorów	Wizytacja 1 programu	30,00 zł brutto

5. Podstawę wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w pkt 1-4, stanowi podpisana przez Przewodniczącego Komisji uwierzytelniona dokumentacja potwierdzająca udział w posiedzeniach Komisji, zespołów, grup roboczych, a w przypadku wynagrodzenia zryczałtowanego - wniosek Przewodniczącego Komisji o wypłatę wynagrodzenia, przedłożone w terminie do 20-go dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym miały miejsce posiedzenia i wykonane czynności.
6. Wypłata wynagrodzeń dokonywana jest do ostatniego dnia miesiąca, w którym została przedłożona dokumentacja, o której mowa w pkt 5.